

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Проректор з навчальної роботи
А. М. ПОЛУХІН А. М. ПОЛУХІН

2023 р.

ПРОГРАМА

Додаткових вступних випробувань третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Завідувач кафедри
міжнародних відносин, інформації
та регіональних студій

Н. РЖЕВСЬКА
Ніна РЖЕВСЬКА

Програма розроблена на основі освітньо-наукової програми та навчального плану № РДФ-17-291/22 підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.

Програму розробили:

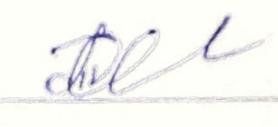
Завідувач кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій

Факультету міжнародних відносин

Доктор політичних наук, професор Ніна РЖЕВСЬКА

Професор кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій

Факультету міжнародних відносин

доктор історичних наук, професор Сергій ТРОЯН

Професор кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій

Факультету міжнародних відносин

доктор політичних наук, доцент Юлія СЕДЛЯР

Програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій Факультету міжнародних відносин, протокол № від 14 січня 2023 р.

Завідувач кафедри міжнародних відносин,

інформації та регіональних студій

Факультету міжнародних відносин Ніна РЖЕВСЬКА

ПЕРЕДМОВА

Програма підготовлена авторським колективом кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій за спеціальністю 291 «Міжнародні економічні відносини».

Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність творчо мислити, вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Організація вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного авіаційного університету, затвердженого рішенням Вченої ради Національного авіаційного університету від 21.12.2016 р.

Іспит зі спеціальності має письмову форму проведення.

I. ЗМІСТ ДОДАТКОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Система наук про міжнародні відносини. Основні наукові школи дослідження. Концептуальні підходи щодо аналізу міжнародних .

Закони в міжнародних відносинах. Зміст закономірностей в міжнародних відносинах. Універсальні закономірності міжнародних відносин.

Поняття міжнародного середовища. Теорії міжнародного середовища. Внутрішнє та зовнішнє середовище. Географічне середовище. Геополітика та геостратегія. Соціальне середовище.

УЧАСНИКИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Суть і роль держави як учасника міжнародних відносин. Вплив зовнішньої політики держави політики на характер міжнародних відносин епохи. Держава як універсальна форма політичної організації людської спільноти. Держава та державний суверенітет. Роль держави у формуванні нації. Наддержава та єдина наддержава.

Недержавні учасники міжнародних відносин. Міжнародні міжурядові організації: Міжнародні неурядові організації: загальні характеристики і типи.. ТНК як учасники міжнародних відносин.

МІЖНАРОДНІ СИСТЕМИ

Типи і структури міжнародних систем. Дослідження структури міжнародних систем.

Закони функціонування та трансформації міжнародних систем.

Формування нової системи міжнародних відносин. Специфіка переходу від біполярної до сучасної міжнародної системи. Структурно-функціональні атрибути сучасної міжнародної системи.

ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ СВІТУ

Політичні системи світу та їхні основні інститути. Типи сучасних політичних систем. Типи політичних систем за культурно-цивілізаційними та формаційними ознаками (історичні типи – рабовласницької, феодальної, буржуазної, соціалістичної політичної системи).

Вплив науково-технічного прогресу на параметри політичної системи.

ПОНЯТТЯ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Поняття глобального розвитку, його структура, складові. Формування глобальної свідомості. Глобальні форми співіснування людей. Політичне регулювання глобальних процесів. Глобальна безпека. Концепція безпеки у глобальному світі. Міжнародна та регіональна безпека: сучасні виклики та загрози. Конфлікти в контексті глобального розвитку. Ядерний чинник глобальної безпеки. Глобальна політична культура.

СВІТОВА ПОЛІТИКА

Феномен світової політики. Світова політика як об'єкт наукового дослідження. Провідні парадигми в дослідженні світової політики. Транснаціональні та міждержавні відносини. Світовий політичний процес як наукова категорія і об'єктивна реальність.

Рушійні сили і визначальні тенденції світового політичного процесу. Політична активність інституціональних об'єктів міжнародних відносин.

Нова якість світового політичного процесу. Трансформації політичного простору в умовах глобалізації. Мегатренди та глобальні проблеми.

ГЛОБАЛЬНІ ВЗАЄМОДІЇ

Становлення глобального світу як відповідь на виклики сучасності: економічні, політичні, моральні, культурні.

Аналіз основних стратегій глобальних взаємодій, які склалися історично: ізоляції, завоювання, запозичення, мімікрії, діалогу.

Стратегія зіткнення цивілізацій. Народи між цивілізаціями, цивілізаційні розломи. Динаміка цивілізаційних процесів і можливість досягнення консенсусу в діалозі цивілізацій. Формування сучасної планетарної свідомості людства як глобального суб'єкту. Проблема поєднання ідентичностей у глобальному просторі: етнічної, національної, цивілізаційної, континентальної, планетарної.

МІЖНАРОДНЕ НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Рушійні сили міжнародного політичного процесу, роль **глобальних** інформаційних мереж в науково-технічному обміні. **Науково-технологічна** революція та її вплив на розвиток форм міжнародної **комунікації**.

Структуротворча функція НТР в міжнародній системі . Глобальний характер НТР, її масштаби, темпи. Форми, масштаби і структура міжнародних науково-технічних зв'язків.

Основні форми розвитку міжнародної науково-технічної співпраці.

ПОЛІТИЧНА СТРУКТУРА ХХІ СТОЛІТТЯ

Міжнародні відносини і глобальний розвиток. Класичне розуміння глобалізації людського суспільства. Економіко-центрична парадигма в глобалістиці: теорія імперіалізму, теорія залежності, теорія світової системи. Вплив глобалізації на природу міжнародних відносин. Визначення змісту категорії «глобалізація». Глобалізація форм і засобів існування як причина світових війн. Головні аспекти глобалізації міжнародних відносин. Зовнішня політика держав за умов глобалізації. Концепції антиглобалізму П'ять проектів світоспільності. Пошук нових стабілізаційних стратегій глобалізації: геополітичної, екологічної, соціокультурної. Сучасні прояви глобалізації і фрагментації. Нові загрози, які супроводжують процес глобалізації

II. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні відносини ХХ століття (навчальний посібник). 5-те видання розширене і доповнене К.: Друкарський двір Олега Федорова, 2019. 390 с.
2. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи і глобальний розвиток. К.: ФАДА, ЛТД, 2005.
3. Козак Ю.Г. Міжнародні організації. Посібник. 3-е видання. 2019. ЦУЛ. 344 с.
4. Мальський М.З., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. 2-е вид., перероблене і доп. К.: Кобза, 2003. 528 с
5. Міжнародні системи і глобальний розвиток./ підручник. Кер.авт.колективу О.А.Коппель; за ред. Л.В. Губерського, В.А.Манжолі. авт.колективу О.А.Коппель. Київ.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008.
6. Міжнародні відносини та світова політика: підручник . Кер.авт.колективу В.Ю. Крушинський за ред. В. А. Манжолі. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. - 863 с.
7. Adams F.G. Globalization, Today and Tomorrow. – London & New York, 2011.

Додаткові

1. Міжнародна система, безпека і глобальний розвиток. Конспект лекцій з курсу «Порівняльна політологія». Авт. - укл. С.О. Шергін. – К., 2006.
2. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.С. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 556 с.
3. <http://edu.cirs.kiev.ua/smainmenu-16/s-smainmenu-76/101-p.html>
4. www.library.ukma.kiev.ua/guide/rules.html
5. www.upelsinka.com/Dictionary/ind.htm